

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ
ІМ. В.Я. ДАНИЛЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»**

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СПЕЦКУРС ДОСЛІДНИКА»**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь, що присвоюється: доктор філософії

Галузь знань: 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія та біохімія

Спеціалізація: Ендокринологія

Тип дисципліни: вибіркова

Викладач: Бречка Наталія Михайлівна, доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник лабораторії фармакології, iper_pharma@ukr.net

Коренева Євгенія Михайлівна, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник лабораторії репродуктивної ендокринології, eugenia_koreneva@i.ua

Графік консультацій: вівторок, з 15:00 до 16:00.

Анотація: Навчальна дисципліна «Спецкурс дослідника» вивчається здобувачами наукового ступеня доктор філософії у четвертому семестрі другого року навчання. Дисципліна націлена на здобуття глибоких знань за напрямом та тематикою досліджень в майбутній професійній діяльності; на поглиблене вивчення новітніх методів дослідження; впровадження різних методів діагностики в ендокринології.

Метою навчальної дисципліни є підготовка здобувачів наукового ступеня доктор філософії з метою оволодіння ними поглибленими професійними знаннями, науковим і культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії, зокрема шляхом засвоєння знань основних концепцій, теоретичних та практичних проблем, історії розвитку ендокринології та сучасним станом розвитку наукової літератури за обраною спеціалізацією.

Компетентності, які формуються у здобувача освіти в процесі вивчення дисципліни:

○ Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі експериментальної ендокринології, застосовувати методологію наукової

діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі біології.

- Здатність до науково-професійного самовдосконалення, розвитку індивідуальних здібностей.

- Здатність до абстрактного мислення, освоєння, системного аналізу і критичного осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.

- Здатність до ініціювання та виконання наукових досліджень на основі системного наукового світогляду.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

- Здатність до ефективної комунікації у професійному середовищі, з широким академічним товариством та громадськістю у національному та міжнародному контексті.

- Здатність до розробки, прогнозування та управління проектами.

- Здатність працювати у групі та до міжособистісної взаємодії.

- Здатність оволодіти основними інформаційними технологіями, способами та засобами одержання, збереження, обробки та аналізу інформації, навичками патентно-інформаційних досліджень, захисту прав інтелектуальної власності.

- Здатність дотримуватись морально-етичних правил поведінки, розуміти рівні можливості в професійній діяльності, а також дотримуватись академічної доброчесності, характерних для учасників академічного середовища.

- Здатність ініціювати, розробляти та реалізувати дослідницько-інноваційні проекти, включаючи власні дослідження.

- Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку та інші сектори суспільства.

- Здатність планувати та організовувати роботу дослідницьких колективів, керувати проектами у галузі експериментальної ендокринології, лідерство у керуванні колективом, керуючись принципами професійної етики.

Результати навчання, досягнення яких забезпечує дисципліна:

- Виявляти не вирішені проблеми ендокринології, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення

- Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

- Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових проблем і задач ендокринології.

- Впроваджувати результати наукових досліджень у науковий, освітній процес та суспільство.

- Застосовувати сучасні інформаційні та біологічні технології у професійній діяльності.

- Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

- Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Пререквізити: «Академічна доброчесність, інтелектуальна власність, авторське право», «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності», «Методологія та методи наукового аналізу, управління науковою діяльністю», «Професійна та наукова етика».

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS; 90 годин, з яких 30 аудиторних годин (8 годин лекцій, 22 – практичні), 60 годин - самостійна робота.

Форма навчання: очна, дистанційна

Структура та зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми, зміст	Вид занять	Кількість годин
1	Види і методи наукового дослідження. Формулювання мети дослідження. Співвідношення мети і завдань дослідження. Загальні прийоми наукового аналізу.	лекція	2
2	Прийоми організації наукової праці. Типовий план наукових досліджень. Вивчення літератури за темою досліджень (складання літературного огляду). Проведення дослідження. Обробка результатів. Складання звіту .	лекція	2
3	Фундаментальні і прикладні наукові проблеми. Суцільне і вибіркоче дослідження. Переваги і недоліки різних видів дослідження. Різниця між розвідувальним і пілотним дослідженням.	практичне	2
4	Сутність експерименту, загальні вимоги до проведення експерименту, етапи підготовки. Типові помилки в проведенні експерименту. Класифікація експериментів.	практичне	2
5	Схеми наукового дослідження. Когортне дослідження. Крос-секційне дослідження. Лонгітюдне дослідження. Серійне дослідження. Панельне дослідження.	лекція	2
6	Критерії вибору між схемами дослідження випадок/контроль і дослід/контроль. Схеми дослідження до/після. Переваги й недоліки різних схем дослідження. Засоби усунення недоліків різних схем дослідження.	практичне	2
7	Аналіз стану наукової проблеми. Узагальнення наукової літератури з теми дослідження. Результати патентного пошуку. Планування потужності дослідження.	практичне	2
8	Осмислення новизни власного дослідження. Практичне й теоретичне значення результатів	практичне	2

	дослідження, що планується. Формулювання мети і задач дослідження.		
9	Планування числа об'єктів. Формування груп дослідження.	практичне	2
10	Наукова документація. Протокол дослідження. Фіксація і накопичення наукових фактів. Первинні наукові документи. Значення первинної наукової документації.	лекція	2
11	Форма первинних наукових документів. Лабораторний журнал, зошит, анкети, фотографії тощо. Правила формування первинної наукової документації. Правила ведення і зберігання первинної наукової документації. Верифікація первинних даних.	практичне	2
12	Статистичний аналіз даних. Переведенні первинних записів до даних. Методи трансформації даних. Статистичні шкали оцінювання. Види статистики.	практичне	2
13	Комп'ютерні технології та інструментарій в наукових дослідженнях. Основні методи залучення учасників до Інтернет–дослідження. Переваги та недоліки у проведенні Інтернет–досліджень.	практичне	2
14	Плагіат. Антиплагіат. Замовлені статті й дисертації. Фальсифікація наукових даних. Надійність результатів дослідження. Відповідальність вченого за результати власних досліджень.	практичне	2
15	Підсумковий контроль		2

Система контролю та оцінювання

Успішність засвоєння дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою, яка складається з поточного контролю теоретичної підготовки, самостійної роботи (максимально 60 балів) та результатів підсумкового модульного контролю, який проводиться на останньому занятті (максимально 40 балів). Мінімальна кількість балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти при поточному контролі – 36 балів, за результати підсумкового модульного контролю – 24 бали. Поточний контроль засвоєння тем здійснюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування, тестового, письмового контролю. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік, що проходить у формі усного опитування та проводиться на останньому занятті з дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	F	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-34	FX	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Політика дисципліни: дотримання вимог академічної доброчесності, активна участь здобувача у дискусіях на заняттях, неприпустимість запізнення на заняття. Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійне обладнання, персональні комп'ютери, що мають доступ до мережі Інтернет, доступ до баз даних.

Рекомендована література та інформаційні ресурси Основна література

1. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / О.Г. Шидакова-Каменюка, О.В. Самохвалова, С.Г. Олійник, О.І. Кравченко - Х : ХДУХТ, 2016. – 187 с.
3. Рач В.А., Вереїна Л.В., Могільний Г.А. Візуалізація інформації: психологічні та організаційні аспекти – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту, 2000. – 160 с.
4. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 244 с.
5. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): Навчальний посібник / Укладач Дороніна М.С. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 64 с.

Додаткова література

1. Сайти центральних органів України у сфері організації науково-дослідних робіт, управління науково-технічною інформацією і атестацією наукових кадрів:

- Сайт департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/atestatsiya-kadriv-vishchoi-kvalifikatsii>
- Сайт Національної академії наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/ua/main.html>
- Сайт Національної академії медичних наук України. URL: <http://amnu.gov.ua/>
- Сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ). URL: <http://www.uinteі.kiev.ua>